

7- İŞ, İŞÇİ & ÇALIŞMA

- **Eşit, Güvenli Çalışma Hakları;** Tüm işçiler, memurlar gibi devlet güvencesi altında istihdam edilmeli. Sağlık, iş güvenliği, sosyal güvenlik, tatil hakkı, sözleşme hakkı, emeklilik hakkı gibi haklar tüm çalışanlar için eşit olmalı.
- **Kurulacak iş kontrol yapısı ile,** işçi ve işveren arası ilişkiler, devlet kontrolü ve garantisi altında yürütecek, iki tarafın da hak ihlalleri tarafsız şekilde kontrol edilecek. Eğer bir işyerinde kurallara aykırı hareket eden bir işçi varsa veya işçilere karşı baskı uygulayan işverenler ve yöneticiler varsa, bu yapı ilgilenecek. Köle sahip ilişkisindeki gibi korku ile değil de işçi işveren ilişkisi içinde sadakat ve sorumluluk temelinde işler yürütülecek.
- **Tüm çalışan ve işçilerin para ve hakları devlet garantisi altında olacak.** Çalışan ödemeleri kurulacak sistem üzerinden gününde ödenir, karşılığında işverenin hesabından düşülür. Kimsenin maaş ve ödeme günü bir gün dahi şaşmamış olur.
- Madenlerde, inşaat alanlarında, fabrikalarda sıklıkla karşılaştığımız **işçi ölümlerinin son bulması** adına, iş güvenliği ve çalışma şartları sıklıkla denetlenecektir.
- **Çalışma şartları ve çalışma saatleri,** insancıl hale getirilecek. Herkes çalışmayı seviyor, fakat bilinmelidir ki dinlenme olmadan çalışma da olmaz. Fazla ve dengesiz çalışma sürelerinin kontrol edilmesi adına sistem geliştirilecek.
- **İş yerlerinde baskıya, aşağılanmaya ya da hakarete uğrayan çalışanlar** için özel hat kurulacak ve anında şikâyetlere müdahale edilecek. İster mağaza ister fabrika, isterse tarla, isterse inşaat alanı olsun, kimse ile alay edilmesine, kimsenin aşağılanmasına, kimseye kötü davranılmasına izin verilemez.
- **Çalışan Takip sistemi,** işverenler kadar çalışanların da iş disiplinlerine sahip olmaları adına dijital bir sistem kurulacak. Her çalışanın çalışma sahasına giriş çıkış saatleri, mola saatleri, iş saatlerinde başka şeyler ile ilgilenmesi, iş sahası dışına çıkıp çıkmaması takip sistemi tarafından otomatik olarak kontrol edilecek. Uymayan işçiler uyarılacak. Böylece iş aksatma, bölgeden uzaklaşma, kaytarma, işgüzarlık etme gibi durumlardan kurtulmuş olacağız.
- **Memur Takip Sistemi;** Tüm işçilerin gibi memurların da mesai saatlerine uyup uymadıkları kontrol edilecek. Devleti idare eden tüm valiler, kaymakamlar, emniyet müdürleri, belediye başkanları bile bu takip sistemine dahil edilecek. Devlet, memurunun çalışma saatlerinde ne yaptığını, nerede olduğunu, kimlerle görüşüğünü bilecek.
- **Özel güvenlik görevlileri,** taşeronluk olmaktan çıkacak ve tüm iş güvenlik şartları devlet güvencesinde olacak. Mahalle bekçi yönetmeliği altında emniyet müdürlüğüne bağlı çalışacaklar. Güvenlik firmaları eğitim ve kurs hizmeti verecek ve istihdamlar bu firmalardan karşılanacak. 2 milyona yakın taşeron işçi kadrolu hale gelecek. Taşeron işçiliği en aza indirmek için gerekli düzenlemeler yapılacak.

- **Yevmiyeli / Gündelik İşçi Havuzu** kurulacak ve bu sistemde çalışanların tüm sağlık ve güvenlik şartları sağlanacak. Günlük eleman isteyen tüm işverenler sisteme başvurarak eleman talebinde bulunabilecek.

'Kimse iş beğenmiyor', 'Bizim insanımız iş beğenmiyor.', 'Bizimkiler işi sevmiyor.', gibi laflar doğru mu değil mi herkes görecek. Herkes çalışmayı sever, kimse işi yadırgamaz. Yeter ki insanların emeğinin karşılığı verilsin ve herkes güvenli, garantili şekilde insancıl şartlarda çalışsın.

- a. **Yarı zamanlı çalışma**, mevsimsel işçilik ve turizm personelleri için yeni düzenlemeler getirilmeli. Tam zamanlı çalışmak isteyen yurttaşlara mevsim dışında da iş imkanları sunulmalı.
- b. **Çay, fındık, meyve, sebze, pamuk toplama işleri** için kadrolu personeller eğitilecek.
- c. **Paylaşımli çalışan sistemi geliştirilecek.** Bu sistem ile her işveren, kişi, firma ya da kuruluş kısmi olarak yapılabilecek işleri için saatlik, birkaç saatlik ya da belirli bir süre için eleman ya da personel talebinde bulunabilecek. Günümüzde yarı zamanlı iş olarak tabir edilen süreci daha sistemli hale getireceğiz ve yaygınlaştıracacağız.

Örneğin bir firmanın internet sitesini güncellemek için ayda 3 gün bir tasarımcıya ihtiyacı var, paylaşımli sisteme başvuracak.

- **İzne ve Bildirime Tabi Kontrollü Yapı İşleri;** Boyacısından kaynakçısına, tesisatçısından mühendisine kadar, yapı, inşaat, tadilat ya da tamirat ile uğraşan her işveren, usta ve atölye belgeli hale gelecek. Her işi, o işe ait belgesi olanlar yapabilecek.

Yapılan tüm tadilat ve tamirat işleri izne ya da bildirim tabi tutulacak, sistem kontrolleri sağlanacak.

- a) İnşaat malzemesi satan her yer, satışı izin belgesine istinaden yapacak ve fatura sisteme otomatik olarak eklenecek. Böylece kaçak ve sistem dışı işler engellenmiş olacak.
- b) Her iş sigorta kapsamında yapılacak ve tüm güvenlik önlemlerinin alınması sağlanacak. Böylelikle kim nerede, ne yapıyor, işlerin sonuçları nedir vs. gibi takip edilecek. Bu yapı hem devlet düzenini hem vergi sistemini hem de alıcı satıcı ilişkilerini güvence altına alacaktır.
- c) Bu sisteme destekleyici olarak, iş tespit, projelendirme, ürün tespiti gibi tüm süreçler yerel toplum mimar ve mühendislerinin bilgisi, yönlendirmesi dahilinde yapılacak. Örneğin, bir vatandaş çatı yaptırmak istiyor, ilk olarak yerel mühendise başvuracak. Bu başvuru ve tespit yerinde ya da görüntülü arama yolu ile yapılabilecek. (Bu sistem çok yönlü geliştirilebilir.)

- **Bağımsız Şantiye Denetim Mühendisi;** Her inşaat alanında, şantiyede bağımsız devlet görevlisi tüm işleri, güvenlik önlemlerini, personeli, kullanılan ürünleri sürekli kontrol edecek ve kayıt altına alacak. Böylece işlerin doğru şekilde yapılması sağlanacak, yanlış yapıldığında ise anında müdahale edilecek. Böylece inşaat ve yapıların kanuna ve projelere aykırı yapılması engellenmiş olacak. Bu denetim personeli devlete bağlı olarak çalışacak ve bağlı olduğu teşkilata rapor verecek. Denetim personeli görevlendirmek zorunlu olacak ve tüm maliyeti çalışma süresi boyunca yüklenici tarafından karşılanacak. Denetim mühendisi, tüm süreçleri kontrol etme yetkisine sahip olacak.
- **İş ve Görev Tanımı;** Her işin şartları ve her işçinin görev tanımı belli olacak, herkes ne yaptığını bilecek. Bir işe başlayan kişi, o işle ilgili temel bir eğitim alacak. Bu eğitimlerle ilgili kitapçık ve videolar hazırlanacak. Bir garson, bir temizlikçi, bir şoför ya da bir müdür olarak çalışmak istesenez bile, bu temel eğitimi almak zorunda olacaksınız.

Herkesin, işini disiplin çerçevesinde yapması sağlanacak ve bu süreçte kimse kimseye boyun eğmeyecek. Tanımlara ya da detaylara istinaden yapılacak işlerin sonuçlarının da sürpriz olması önlenecek. Halk arasına bildiğimiz '**kara düzen**' yerine düzenli çalışma alt yapısı oluşacak.

- **Eğitim ve çalışma belgesi:** Cv yerine EÇB adı kullanılacak. EÇB dosyası herkes için otomatik olarak kayıt altına alınacak. Kim nerede okudu, hangi eğitimleri aldı, nerelerde kaç yıl çalıştı ne zaman işe girdi ne zaman çıktı, hangi görevde çalıştı...
- **İş ve işçi bulma kurumu güncellenecek.** Ülkedeki tüm iş ve işçi bağlantıları İŞKUR aracılığı ile gerçekleşecek.
- **İhale sistemi üzerine:** Tüm firmalara yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası firma kodları verilecek. Açılan ihaleler de bu kodlar ile açılacak. Bazı işler, sadece yerel firmalar, bazıları ise sadece ulusal statüdeki firmalar tarafından yürütülecek. İhale alan firmalar yine bağımsız mühendisler tarafından düzenli olarak kontrol edilecek.
- **Yabancı Çalışma İzni;** Yabancı çalıştırma bildirimleri kolaylaşacak. Yabancı sigorta ve vergi sistemi oluşacak. Hangi yabancı nerede, ne iş yapıyor, nasıl geçimini kazanıyor takibi yapılacak. 'Kaçak çalışma ve çalıştırma' düşüncesi bile ortadan kalkacak.
- **Çocuk işçilik;** Belli yaşın altında çocuk işçilerin tehlikeli ve ağır işlerde çalışmasına kesinlikle izin verilmeyecek. Çocuk yaşta bireyin illa çalışması gerekiyor ise devlet, çocuk için uygun işlere yönlendirecektir. Bununla birlikte genç neslin çalışmaya özendirilmesi ve meslek edinmesi kapsamında genç çalışma programı kapsamlı bir şekilde değerlendirilecek.

▪ **Çalışmak her şartta tüm yurttaşlara özendirilecek.** Herkese bir iş imkânı sunulacak. Bunun dışında çalışmak istemeyenlere de serbest ya da yarı zamanlı çalışma olanakları gösterilecek. Belki sorunlarından dolayı biri hiç mi çalışmak istemiyor, yine de devlet onun yanında olacak, temel ihtiyaçları için az da olsa bir maaş verecek.